

SUMAR

Cuvânt-înainte	7
Introducere	11
I. Semnele de punctuație de bază	21
0. Generalități	21
1. Bara oblică	21
2. Cratima	33
3. Două-puncte	41
4. Ghilimelele	55
4.0. Generalități	55
4.1. Ghilimelele franțuzești	57
4.2. Ghilimelele românești	61
4.3. Ghilimelele simple	77
5. Linia de dialog	79
6. Linia de pauză	87
6.0. Generalități	87
6.1. Linia de pauză ca semn unic	92
6.2. Linia de pauză în pereche	96
7. Parantezele	97
7.0. Generalități	97
7.1. Parantezele drepte	102
7.2. Parantezele oblice	113
7.3. Parantezele orizontale	114
7.4. Parantezele rotunde	121
7.5. Parantezele unghiulare	140
8. Punctele de suspensie	143
9. Punctul	165
10. Punctul-și-virgula	188
11. Semnul exclamării	207
12. Semnul întrebării	246
13. Virgula	271

II. Semne de punctuație auxiliare	389
1. Acolada.	389
2. Asteriscul	392
3. „Ghilimelele” iterative	398
4. „Paranteza” de închidere	400
5. Semnul de paragraf.	403
6. Semnul „et”	406
7. Tilda	410
III. Semne grafice convenționale	413
1. Bara oblică dublă	413
2. Bara oblică inversă	414
3. Punctele de ghidaj	415
4. Rândul/rândurile de puncte	417
IV. Procedee de punctuație	419
1. Alineatul	419
2. Blancul	425
3. Evidențierile grafice	432
3.0. Generalități	432
A. Evidențieri grafice unice	432
3.1. Alinierea rândurilor/paragrafelor	432
3.2. Capităluțele	434
3.3. Scrierea cu caractere cu corp diferit	436
3.4. Distanțarea în cuvânt	436
3.5. Indentarea textului	438
3.6. Încadrarea în borduri/chenare	438
3.7. Scrierea cu majuscule	439
3.8. Sublinierea	440
3.9. Varierea caracterelor după stilul de scriere	441
3.9.0. Generalități	441
3.9.1. Caracterele aldine	443
3.9.2. Caracterele aldine cursive	446
3.9.3. Caracterele cursive	449
3.9.4. Caracterele drepte	457
B. Evidențieri grafice multiple	459
ABREVIERI	461
GLOSAR	463
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ	471
CORPUS	478

I. SEMNELE DE PUNCTUAȚIE DE BAZĂ

0. GENERALITĂȚI

Inventarul semnelor de punctuație de bază ale limbii române tratate în lucrare cuprinde: bara oblică²³; cratima; semnul două-puncte; ghilimelele (cu variantele lor); linia de dialog; linia de pauză; parantezele (cu variantele lor); punctele de suspensie; punctul; punctul-și-virgula; semnul exclamării; semnul întrebării și virgula.

1. BARA OBLICĂ

/

- semn de punctuație interioară
- separă cuvinte, componente de cuvinte, formații complexe și numere scrise în cifre
- nu trebuie precedată, nici urmată de blanc, cu anumite excepții
- după bara oblică se scrie cu literă mică, cu excepția numelor proprii și a abrevierilor scrise în litere mari
- în anumite utilizări prototipice nu poate fi înlocuită cu alt semn
- utilizată în pereche formează PARANTEZE OBLICE
- și semn ortografic (cu utilizare limitată)
- și semn grafic în anumite domenii

ALTE DENUMIRI/VARIANTE: *bară*, *bară oblică simplă*, *bară transversală*, *linie de fracție oblică*, *liniuță oblică*; (engl.) *slash*

FLEXIUNEA DENUMIRILOR: *bară oblică* s. f., pl. *bare oblice*; *slash* [pron. *sleș*] s. n., art. *slash-ul* [pron. *sleșul*], pl. *slash-uri* [pron. *sleșur*']

DENUMIRI/VARIANTE ÎN ALTE LIMBI: engl. *diagonal*, *oblique (line/stroke)*, *slant*, *slash*, *solidus*, *stroke*, *virgil*, *virgule*; fr. *barre de fraction*, *barre oblique*,

²³ Recunoscută ca nou semn de punctuație al limbii române în 1979.

barre transversale, oblique; germ. Schrägstrich; it. (s)barra obliqua, tratto obliquo; sp. barra (oblicua/inclinada), barrita, diagonal, trazo oblicuo

ASPECTUL GRAFIC

Bara oblică este o liniuță înclinată din dreapta sus spre stânga jos, sprijinită pe baza rândului și având înălțimea literelor mari.

REPREZENTAREA ÎN UNICODE

Bara oblică are în standardul Unicode reprezentarea U+002F.

DEFINIȚIE

Bara oblică este un semn de punctuație **interioară** care funcționează la nivelul **propoziției** sau al unor expresii **nestructurate** propozițional, separând elemente **lexicale** (abrevieri, (componente de) cuvinte, grupuri complexe) și numere scrise în **cifre**, aflate în anumite relații prototipice sau accidentale.

Ea realizează în scris o exprimare mai **economică**, redând eliptic anumite **raporturi** și **substituind** elemente adverbiale, conjuncționale sau prepoziționale (vezi mai jos).

Note. 1. Bara oblică este și semn **ortografic** în sens strict, cu rol limitat, și semn **grafic** în anumite domenii (vezi mai jos), cf. și DOOM³, p. 58-59.

2. Când separă rândurile unui text în **versuri** reprodus **continuu**, bara oblică este considerată semn **grafic**, fără funcție de semn de punctuație, putând apărea indiferent de semnele de punctuație din text și **încadrată** (de cele mai multe ori) sau **nu** de blancuri:

A fost odată ca-n povești, / A fost ca niciodată... EMINESCU, Luceafărul, în Opere. Poezii, 157

3. **Strofele** unui text în versuri se separă prin **bară oblică dublă**.

LECTURA CU VOCE TARE

La lectura cu voce tare, construcția substituită de bara oblică **nu** se poate **deduce** în mod univoc. În împrejurări **oficiale**, valoarea ei poate fi semnalată expres pentru auditori de către cel care expune/citește cu voce tare textul **glosând-o** printr-un element relațional echivalent: noaptea de 29/30 octombrie – *de 29 pe/spre 30*.

POZIȚIA ÎN TEXT

Bara oblică este plasată pe rând între termenii pe care îi pune în legătură.

!Se recomandă ca, de regulă, bara oblică să **nu** fie precedată, nici urmată de **blanc**, cu **excepțiile** de mai jos.

Bara oblică poate fi **încadrată** de blancuri:

1. uneori ca semn grafic, de exemplu între **versuri** reprezentate **pe același rând** și între segmente de enunțuri transcrise fonetic în texte **dialectale**:

2. CRATIMA

- semn de punctuație interioară
- în principal semn ortografic, cu foarte multe funcții
- folosită, ca semn de punctuație, între cuvinte sau numere ori între grupuri de cuvinte sau de numere
- mai scurtă decât linia de pauză
- de regulă neîncadrată de blancuri; urmată de blanc numai înainte de componentele unei enumerări verticale
- după cratimă se scrie în general cu literă mică
- și semn grafic în anumite domenii

ALTE DENUMIRI/VARIANTE: *liniuță/linioară (de unire sau/și de despărțire)*, (rar) *linie de pauză scurtă*, (rare, ieșite din uz sau învechite): *linie, linioară împreunătoare, semnul împreunătoriu, trăsătură/trăsură de unire, unitoare*

FLEXIUNEA DENUMIRII: g.-d. art. *cratimei*; pl. *cratime*

DENUMIRI/VARIANTE ÎN ALTE LIMBI (ca semn de punctuație)²⁹: engl. *en dash*; fr. *tiret court*; germ. *Halbgeviertstrich, Streckenstrich*; it. *trattino breve/congiuntivo/corto*, sp. *guión/guion corto/normal*

ASPECTUL GRAFIC

Cratima este o liniuță **orizontală** mai **scurtă** decât **linia de pauză**.

REPREZENTAREA ÎN UNICODE

Cratima ca semn de punctuație are în standardul Unicode reprezentarea U+2013.

DEFINIȚIE

Cratima este un semn de punctuație interioară³⁰ folosit prototipic între **cuvinte** sau **numere**³¹ ori între **grupuri** de cuvinte sau de numere juxtapuse, unind două (rareori mai multe³²) părți ale unei unități grafice.

²⁹ Ca semn strict ortografic, are în alte limbi denumiri diferite de cratima ca semn de punctuație: engl. *hyphen*, fr. *trait d'union*, (în limbaj tipografic) *division*; germ. *Blindstrich*, it. *lineetta, trattino (d'unionne)*, (în limbaj tipografic) *divisione*; sp. *guión/guion*. În unele limbi există mai multe liniuțe orizontale, uneori cu denumiri diferite, corespunzătoare rolului jucat.

³⁰ Prezentul capitol (când nu se precizează altfel) are în vedere cratima exclusiv ca semn de punctuație.

³¹ În cazul numerelor, utilizarea cratimei nu este limitată la cele scrise în cifre.

³² Ex.: traseul Constanța-București-Craiova-Timișoara.